

Olsztyn, 14 kwietnia 2020 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
10-575 Olsztyn
Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 7/9

PS-IV.431.2.1.2020.KH

Pani
Maria Ścierańska
Dyrektor
Środowiskowego Domu Samopomocy
„Pod Kasztanami”
w Elku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przeprowadził w dniach 27 stycznia, 3, 5-7 i 11 lutego 2020 r. kontrolę kompleksową w Środowiskowym Domu Samopomocy „Pod Kasztanami” w Elku przy ul. Kościuszki 33. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnienia Wojewody Warmińsko - Mazurskiego Nr FK-IV.0030.25.2020 z 17 stycznia 2020 r.

Przedmiotem kontroli było:

1. Funkcjonowanie środowiskowego domu samopomocy zgodnie ze standardami usług świadczonych przez dom oraz zgodność zatrudnienia kadry z wymaganymi kwalifikacjami – za rok 2019 i 2020.
2. Wykorzystanie dotacji celowej za rok 2019 w zakresie funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy „Pod Kasztanami” w Elku, zgodnie ze standardami usług świadczonych przez Dom.

Kontrolą objęto okres:

Ad. 1 - od 1 stycznia 2019 r. do 11 lutego 2020 r.;

Ad. 2 - 2019 r.

Ustalenia z kontroli zostały zawarte w protokole, podpisanym przez Panią bez wniesienia zastrzeżeń w dniu 17 marca 2020 r.

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o analizę okazanych dokumentów, wizję lokalną, obserwacje i rozmowy z uczestnikami, pracownikami Domu oraz wyjaśnienia i informacje udzielone przez Panią, w związku z prowadzoną kontrolą.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Środowiskowego Domu Samopomocy „Pod Kasztanami” w Ełku oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w zakresie:

- kwalifikacji zawodowych dyrektora jednostki i osób wykonujących usługi,
- doświadczenia zawodowego pracowników realizujących usługi z osobami z zaburzeniami psychicznymi,
- posiadania przeszkolenia i doświadczenia pracowników, których zakres obowiązków obejmował prowadzenie treningów umiejętności społecznych,
- wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego,
- organizacji zajęć i szkoleń dla pracowników (co najmniej raz na 6 miesięcy w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych przez nich potrzeb, związanych z funkcjonowaniem domu),
- zapewnienia integracji społecznej uczestników,
- dokumentacji indywidualnej,
- przedłożenia sprawozdania z działalności ŚDS.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w zakresie usług:

- zapewnienia poradnictwa psychologicznego,
- pomocy w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadniania i pilnowania terminów wizyt u lekarza, pomocy w zakupie leków, pomocy w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia,
- świadczenia niezbędnej opieki,
- terapii ruchowej, w tym: zajęć sportowych, turystyki i rekreacji,
- umożliwiania uczestnikom skierowanym na pobyt dzienny spożywania gorącego posiłku w ramach zadania własnego gminy oraz w formie cateringu.

W zakresie spraw poddanych kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia dot.:

1. Funkcjonowania i organizacji domu:

- Brak dostosowania statutu, regulaminu organizacyjnego oraz programów działalności jednostki do obowiązujących przepisów prawa, w związku z nowelizacją rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586 ze zm.). Powyższe uchybienie skutkowało funkcjonowaniem jednostki w oparciu o nieaktualne dokumenty organizacyjne.
- brak dostosowania programów działalności do Zarządzenia Nr 24 Wojewody

Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 stycznia 2020 r. w sprawie stosowania wytycznych dotyczących zasad i sposobu realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w województwie warmińsko-mazurskim – środowiskowe domy samopomocy.

Powyższe uchybienie skutkowało funkcjonowaniem jednostki w oparciu o nieaktualne dokumenty organizacyjne.

Pismami znak: ŚDS.0711.1.2020 i ŚDS.0711.2.2020 z 14 lutego 2020 r. przesłała Pani Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu zmieniony regulamin organizacyjny i programy działalności, które zostały uzgodnione 26 lutego 2020 r. Natomiast statut nie został przyjęty uchwałą Rady Miasta w Ełku.

- Brak zasadności zatrudnienia w ramach umowy cywilnoprawnej radcy prawnego. Sprawa szczegółowo opisana w protokole z kontroli na str. 5-7. Powyższa nieprawidłowość skutkowałą naruszeniem zasad gospodarowania środkami publicznymi.

Z dniem 31 sierpnia 2019 r. rozwiązała Pani umowę o świadczenie usług prawnych, w związku z tym odstępuje się od wydania zalecenia.

- W 1 przypadku przekroczenie wysokości wynagrodzenia pracownika w stosunku do wynagrodzenia dyrektora jednostki, co było niezgodne z rozdziałem IV ust. 5 Zarządzenia Nr 136 z 5 czerwca 2018 r. oraz Zarządzenia Nr 21 z 31 stycznia 2019 r. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w sprawie stosowania wytycznych dotyczących zasad i sposobu realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w województwie warmińsko-mazurskim – środowiskowe domy samopomocy. Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli str. 7-8.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą pobraniem dotacji w nadmiernej wysokości.

- Bariera architektoniczna w budynku ŚDS, w postaci schodów, co było niezgodne § 18 pkt 3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą niezapewnieniem standardu usług.

- Prowadzenie zajęć klubowych w tym samym czasie, co usługi przeznaczone dla uczestników skierowanych do ŚDS decyzją administracyjną, wbrew § 19 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli str. 11-12.

Powyższa nieprawidłowość mogła skutkować obniżeniem jakości usług na rzecz uczestników.

3. Postępowania wspierająco – aktywizującego:

- W 2 przypadkach przekroczenie terminu omówienia realizacji Indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego przez Zespół Wspierająco-Aktywizujący, co było niezgodne z § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą naruszeniem przepisów prawa.

- W 5 przypadkach brak możliwości ustalenia czy indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego uczestników były omówione przez zespół, co było

niezgodne z § 13 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli str. 14.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą nieprzeżrzeganiem obowiązujących przepisów.

- W 5 przypadkach brak opracowania indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego uczestnikom przez zespół, przed wnioskowaniem dyrektora Domu do MOPS o ponowne wydanie decyzji kierującej do ŚDS, co stanowiło naruszenie § 7 ust. 7 w związku z § 7 ust. 8 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli str. 14-15.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą nieprzeżrzeganiem przepisów prawa.

- We wszystkich analizowanych przypadkach ujęte w planie treningi i zajęcia były nieadekwatne do zdiagnozowanych potrzeb uczestników oraz czynionych przez nich postępów, wbrew zapisom § 7 ust. 8 w związku z art. 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli str. 15-16.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą brakiem możliwości efektywnego oddziaływania wspierająco-aktywizującego na rzecz uczestników.

- W 2 przypadkach brak dokonania modyfikacji IPPW-A przez zespół, co było niezgodne § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Sprawy szczegółowo opisane w protokole z kontroli str. 15 i 16.

Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków powyższej nieprawidłowości.

- We wszystkich analizowanych przypadkach wpisane metody oddziaływania w stosunku do uczestników były zapisami ogólnymi. Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli str. 16.

Powyższe uchybienie skutkowałą brakiem możliwości efektywnego oddziaływania wspierająco-aktywizującego na rzecz uczestników.

3. Prowadzenia dokumentacji zbiorczej:

- Ewidencja obecności uczestników za miesiąc listopad 2019 r. była niezgodna z meldunkiem z analogicznego miesiąca.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą nierzetelnym prowadzeniem dokumentacji.

- W 10 dziennikach brak było imion i nazwisk uczestników, co było niezgodne z § 24 ust. 3 pkt 2 lit.a rozporządzenia w sprawie śds.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą brakiem rzetelnych informacji dotyczących prowadzonych zajęć.

- We wszystkich dziennikach brak imion i nazwisk osób prowadzących zajęcia, co stanowiło naruszenie § 24 ust. 3 pkt 2 lit.c rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą brakiem pełnych informacji nt. osób prowadzących zajęcia.

- W 20 dziennikach brak tematu zajęć, co było niezgodne z § 24 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Powyższa nieprawidłowość skutkowałą brakiem rzetelnych informacji dotyczących prowadzonych zajęć.
- W 24 dziennikach brak było sposobu realizacji zajęć, co stanowiło naruszenie § 24 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Powyższa nieprawidłowość skutkowałą brakiem rzetelnych informacji dotyczących prowadzonych zajęć.
- Usługi świadczone przez ŚDS w ramach filmoterapii nie były dostosowane do stanu zdrowia uczestników. Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli str. 19. Powyższa nieprawidłowość skutkowałą brakiem możliwości efektywnego oddziaływania wspierająco-aktywizującego na rzecz uczestników.
- Prowadzenie treningów higienicznych oraz „warsztatów fryzjerskich i kosmetycznych” przez osoby niezatrudnione w ŚDS, natomiast wpisy w dziennikach zostały dokonane przez zatrudnionych w jednostce terapeutów, którzy faktycznie trenngów nie przeprowadzali. Powyższe uchybienie skutkowałą niespójnością w zapisach w dokumentach jednostki.
- Nierzetelne prowadzenie dokumentacji. Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli str. 21-22. Powyższe uchybienie skutkowałą niespójnością w zapisach w dokumentach jednostki.
- Brak dokumentacji potwierdzającej rezygnację uczestnika z korzystania z gorącego posiłku. Powyższe uchybienie mogło skutkować niezabezpieczeniem wszystkim uczestnikom Domu gorącego posiłku.

Ponadto w toku kontroli zespół inspektorów podczas sprawdzania obecności uczestników ustalił, że dwóch z nich mimo podpisania się w ewidencji obecności nie przebywało w ŚDS. Z Pani informacji wynikało, że uczestnicy opuszczenie zajęć zgłosili terapeutę. Jednakże z uwagi na brak prowadzonej w jednostce ewidencji wyjść, ww. zdarzenia nie można było potwierdzić. W przedmiotowym zakresie udzielono stosownego instruktażu.

Ponadto zespół inspektorów ustalił, że pracownicy w ramach tzw. „degustacji” spożywali dania przygotowane przez uczestników podczas treningu kulinarnego, co angażowało środki dotacji. W przedmiotowym zakresie udzielono stosownego instruktażu.

W toku kontroli ustalono, że jednostka posiadała książkę skarg i wniosków. Stwierdzono, że książka nie zawierała żadnych wpisów.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia zostały omówione z Panią i pracownikami Domu. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli oraz w niniejszym wystąpieniu.

Osobą odpowiedzialną za powstałe nieprawidłowości i uchybienia jest Pani, jako dyrektor jednostki. Przyczyną wystąpienia nieprawidłowości i uchybień był niedostateczny nadzór z Pani strony, jak również niestosowanie, przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez Panią stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Dostosować zapisy w statucie ŚDS do obowiązujących przepisów prawa. Dokument przesłać do wglądu Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu.
2. Dokonać za pośrednictwem Gminy Miasta Ełk zwrotu dotacji pobranej w nadmiernej wysokości na wynagrodzenie 1 pracownika za okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. wraz z ustawowymi odsetkami (uwzględniając jedynie różnicę pomiędzy wynagrodzeniem dyrektora), w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia nieprawidłowości, tj. od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.).
3. Podjąć działania w celu likwidacji bariery architektonicznej w ŚDS, zgodnie z § 18 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586 ze zm.).
4. Zajęcia klubowe prowadzić zgodnie z § 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586 ze zm.). Dokonać stosownych zmian w Zarządzeniu dyrektora Środowiskowego Domu Samopomocy „Pod Kasztanami” w Ełku w sprawie organizacji zajęć klubowych.
5. Przestrzegać zasady terminowego omówienia realizacji indywidualnych planów postępowania wspierająco - aktywizujących uczestników i osiągniętych rezultatów, a także ich modyfikacji, zgodnie z § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
6. Przestrzegać zasady, omawiania przez zespół wspierająco-aktywizujący indywidualnych planów postępowania wspierająco - aktywizującego, w myśl § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy, powyższe stosownie dokumentować m.in. poprzez podpisy członków zespołu na IPPW-A.
7. Opracowywać indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego uczestników na dany okres jego realizacji, przed wnioskowaniem do organu wydającego decyzje kierujące o przedłużenie pobytu uczestników w ŚDS, zgodnie z § 7 ust. 7 w związku z art. 7 ust. 8 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
8. W indywidualnych planach postępowania wspierająco – aktywizującego planować treningi i cele odpowiednio do zdiagnozowanych potrzeb uczestników oraz czynionych

przez nich postępów, zgodnie z § 7 ust. 8 w związku z § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

9. Dokonywać modyfikacji indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego przez zespół wspierająco-aktywizujący, zgodnie z § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
10. Szczegółowo opracowywać metody pracy z uczestnikami odpowiednio do przyjętych przez zespół wspierająco-aktywizującego indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego.
11. Rzetelnie sporządzać meldunki miesięczne przekazywane do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie i prowadzić nad nimi wzmożony nadzór, w celu wyeliminowania ewentualnych niezgodności z ewidencją obecności uczestników.
12. W dziennikach zajęć dokumentujących pracę pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, zawierać wszystkie elementy określone w § 24 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
13. Dostosować usługi świadczone w ŚDS do stanu zdrowia uczestników, zgodnie z § 14 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
14. Prowadzić treningi z uczestnikami przez osoby zatrudnione w ŚDS, zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
15. Rzetelnie prowadzić dokumentację jednostki w zakresie spójności zapisów.
16. W przypadku rezygnacji uczestnika z gorącego posiłku, stosownie powyższe dokumentować.

Jednocześnie uwzględniając instruktaż udzielony przez zespół inspektorów w toku prowadzenia kontroli w ŚDS „Pod Kasztanami” w Elku, wskazuję następujące działania:

1. W przypadku wyjść uczestników w trakcie zajęć poza teren ŚDS, powyższe stosownie dokumentować.
2. Spożywanie gorącego posiłku przez pracowników ŚDS, przygotowanego w ramach treningu kulinarnego, dot. tzw. „degustacji”, jedynie w sytuacjach wyjątkowych, związanych np. z uroczystościami świątecznymi czy innymi okolicznościowymi imprezami lub w ramach przeprowadzanego treningu przez danego terapeutę z uczestnikiem.

Proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, powołując się na znak pisma.

Jednocześnie na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa wyżej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej